

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Széchenyi-terem, a hídkaputól kimenet balra a 26. sz. alatti ház emeletében.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr., a minden hirdetés után 30 kr. helyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvtartási cikkek sora után 20 kr. alkéig beküldése mellett a szerkesztőséghez csimzandók.

Előfizetés s a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, azaz

kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Szemle.

(K.) Diplomatakhöz és nem diplomatakhöz, újságírókhoz és újságolvasókhöz ismét hatalmasan bezörgött a Napoleon név. Ha a tavalyi heves napok, ha a villámgyorsan őriássá lett porosz birodalom néhány sugarát elrabolva, csaknem másodrendű alázott is, most mintegy megpirulva kezdi elfoglalni az ott helyét, hova Európa figyelmének minden szála irányul. A pillanatra beárványoltatni látszott fényes név tehát újra büszkén emelkedik fel; a béke vagy háboru augyalai képezik-e uszályát? ez az a rebus, mit mindenki éppen annyira vágyik megfejteni, a mennyire nem tud.

Hanem azért a sejtelen merészsége nem róvatik fel bűnül senkinek, s ha egyik nem, a másik bizonyosan bekövetkezik. Az európai sajtó nem is késik megküzdeni a jövő küszöbét őrző cerberussal.

Való, hogy egy nagy rész a háboru kikerülhellenessége mellett van; s volna egyéb ok hiányában már csak azért is, mert valahányszor kiválóban kezdett hangzani a nagy francia császár neve, mindannyiszor megunták az ágyuk is a halgatást, vért követelt a föld, s Sebastopol, Solferino, Custer és Königgrätz nem elég jó tanuk ez állítás megozafolására. Aztán a harezót jóslók nem jó tengerésznek tartják azt, ki a sirály szárnycsattogásai után nem számít a közelgő viharra; s ha e név sirályszerűsége nem állana is, vagy némi kiskorúságnak tartanak azt latba vetni, végig tekinthetnek ezen a vajdudó continensen, midőn valóban nem nagy szükségök van a babonára, hogy megerősítse hitökben; mi ellen nagyon gyenge erőt fejt ki azon állítás, miképp a rajnai kérdés felett is elég már már vérré váló duma folyt el a nélkül, hogy bár egy töltés puskaporral vegyítették volna. Ezt az érvt a gyűtős fegyverek már kikérgettek divatból. Ha régen hamar összecsaptak, annál később tudtak kibonyolodni, midőn most pár nap trónokat dönt össze, s új birodalmakat terem; s így nem csoda, ha kétszer is megfontolják a hatalmak, míg a „tüzelj”-t kiejtik ajkukon.

Hogy is lehetne ilyen érvekkel megdönteni a háborubani hitet, midőn mindenfelé elmaradt aknákat látunk, tölték néhány hajszálnyira égő kanóccsal. Keleten körüskörül ég a beteg ember háza, s az északi szomszéd csak az alkalmat lesi, midőn úgy ölthet, hogy a gazdát is bele fullasztja. A slavismus álmai felkorbácsolatva, a rajongók vakon rohannak saját sirjokba. Nyugaton megint dän-schleswigi kérdés ütötte fel fejét, s a rajnai határ a két dícsőségét féltő nagy katonai hatalom előtt még mindig Eris almája; s végre is főképp a mind erősebben szárnyaló orosz porosz szövetség híre sem igen bordja stüvegében a béke olaját; — tehát Napoleon salzburgi útjának célja nem egyéb volt, mint szövetséget nyerni a küszöbön levő háborura, — mondják a vész profétái.

Hanem, audiat ut altera pars, s ha a do-lognak másik oldalát is figyelmesen megvizsgáljuk, még sem találjuk az eget éppen olyan nagyon vérvörösné. A keleti lázongás elnyomott félben; a schleswigi és rajnai határkérdést a békés megoldás útján látjuk; s ha a német szabadelvű, s nem a porosz kormány zsoldjában álló lapokat olvassuk, a német nemzet szívében egy dobbanást sem fedezünk fel, mely a muszkáért történne, annál kevésbé az azzali szövetségért. Hogy ez a berlini kormánytól másképp áll, nagyon elhiszszük, hanem elmúlt már azon idő, mikor egy pár miniszter nép nélkül dirigált, s bizonyosan jól meghányaveti a porosz premier, míg eddig csodásan szerzett vívmányait egy kis hiúság legyezgetésért kockáztára teszi. Ez mind jól van, de hát a felvert szláv phantasiák? Azok éppen olyan szépen fognak alunni tovább is, mint teszik ezer esztendő óta, mihelyt rájönnek újra e közmondás igazságára: „álom esős idő.”

De hát aztán Napoleon csak rendjelek osztogatása végett jött Salzburgba? vagy annyira megszállta a sentimentalismus, miképp ellent nem állhatott a vágyának megkönyezni Augsburgban ama padokat, melyeken a kathekismus hallgatta, s bájos nejét sem hozta magával egyébrt, mint hogy Közép-Európának is bebizonyítsa, hogy a rövid szoknya az uszályosnál ha nem is jobban, de hasonlóan képes bajolni? — vethetik fel elég pajzánul a kérdést a pessimisták; mire, ha csak az egyoldalúság vétkebe nem akarnak esni, megengedhetik, hogy a francziák császárnak már csak a szerencsétlen mexikói eset után is előzékenynek kellett lenni az iránt az uralkodó iránt, kinék, saját hátrányával pedig, mindig gyengítésére dolgozott, tennie kellett ezt annál inkább, mert meggyőződött, hogy egy Magyarországgal kibékült Ausztriára a berlini és

sz.-pétervári kabinetek túlkapasai ellensúlyozásul elkerülhetetlen szüksége van; s így ha, mi bízható, valami szövetség jött létre a két fejedelem között, ez is csak a zavarra törő hatalmak visszaretentésére szolgál, s mi is azokkal tartunk, kik azt hiszik, hogy nem eszalódott a „Debatte”, midőn így nyilatkozik: „Salzburg a béke dícső műve.” Midőn bemutatuk a helyzet mindkét oldalát, s a nélkül, hogy követelnék, mintha olvasniuk hitet megváltoztattuk volna, észrevételeinket rá némileg megtettük, — a világos feleletet mint mindig, ez alkalommal is az azzal soha adós nem maradt jövőre kell bízunk.

Mi adhat a jelen viszonyok között az Erdély kerületi bányászatnak némi élénk lendületet?

A „K. Közlöny” e f. év 92-ik számában a kolozsvári bányászati igazgatóság szervezése körül nyilvánított igénytelen nézeteknek írja szintén ezen kérdést látszott magának kitűzni, de minután az általa javaslatba hozott eszközök nem fogának a kívánt sikerhez vezetni, szükségesnek láttam felszólalni, nehogy döntő körben azt véljék, mintha mi erdélyi bányászok azt se tudnók, hogy bajunk voltaképpen hol és miben rejlik.

Tagadni nem lehet, hogy az érintett cikkből több alapos és helyes nézetnek, különösen mi az állami bányászat hivatását illeti, adatott méltó kifejezés. Tekintve azonban azt, hogy a bányászat és erdőszeret általában minden rendezett államban a nemzetgazdászati művelésnek egy-egy igen nevezetes ága, mert midőn a sóbányászat és a vasipar olyasmint állít elő, mi nélkülözhetlen, és ez okból fontosságuk minden laicus előtt tudva van, a fémányászat pedig a földgyomrából kiemelt kincsekkel neveli a nemzeti gazdagságot, midőn a bányászat neveli és élénkíti az adóerőt is, és pedig az ország legszegényebb hegyes vidékein, e mellett munkásainak feles számából az állam véderéjéhez technikai képzettséggel ellátott és így sokoldalulag használható számos egyéneket állandóul járul, továbbá midőn számos, sokféle, drága és ritka terményeit az állam iparos osztályának folytonosan átszolgáltatja, egyúttal ezen osztály függetlenségét a külföldtől hathatósan előmozdítja, és midőn a bányászat az, mely félreeső, többnyire vadon volt helyeken műveltséget terjesztve, a nemzetgazdászati munkásságnak tért nyit, és azt szüntelen és lehetőleg szélesíti, s midőn az erdőszeret szintén ez irányban hat, véd és mivel egy még nálunk nem eléggé becsült nagy nemzeti kincsét, és annak okoskerü kezelésétől függ nagymérvben fémányászatunk és vasiparunk óhajtott nagyobb kifejlésztése, azt a kérdést merem tenni: a bányászat és erdőszeret ily kiváló fontosságuk és különös hivatásuk mellett, a kormány nézetével meg egyezhető, s egyszerű, célirányos és hasznos lenne-e azon ingatlan államjavak, melyek most a kolozsvári bányá-, erdő- és sőügyi igazgatóság alatt állanak, oly adminisztrációja, mely a javaslat szerint egy Kolozsvárti létesítendő nagyszerű pénzügyi hatósággal egyessitennék!

Már a bányászat és erdőszeret sajátos volta magával hozza, hogy azok sajátos rendszabályok szerint kezeltesenek és igazgattassanak, melyek sok tekintetben lényegesen különböznek a pénzügyi hatóság rendszertől, midőn a feladat itt a különféle adó-nemeket kezelni, ott pedig inkább productiv hatni. S ily nézetből kiindulva, midőn az államnak saját bányászatát és erdőszeretét néha és helyenként áldozattal is fenn kell tartani, midőn különösen az okoskerü fémányá-művelés oly beruházásokat kíván, melyek néha csak több fizedek mulva válnak gyümölcsözőkké; bizonyára nem lehet a kormány intenciója, ily két egészen más irányu hatóságokat egyesíteni, mert ily egyesítésnek nem volna egyéb következtése, mint a bányászat, különösen az állami fémányá-művelés és kohászatnak előmenetelét vagy hanyatlását tisztán pénzügyi szempontból mérlegelni, és így majd azokat oly bilincsekbe verni, melyek végre a hosszuu tapasztalat által a lassu de biztos enyészethez vezetnének.

Nem tagadom, hogy a kérdéses egyesítés következtében egy lebető könnyebb érint-

kezés által a sőügy és kamaralis erdőkre nézve némü előny kinczésbe tehető volna, annyiban, hogy azok nem lennének mint most kettős hatóság alá rendelve. Azonban ha a sőügy és kamaralis erdőknek adminisztrációja mind technikai, mind jövedéki szempontból egyesítetik, úgy mint ez másutt is létezik, a bajon segítve volna. Azt is elismerem, hogy a javaslatba hozott kincstár-hivatal létesítése esetében, a pénztári, levéltári és irodai személyzetből egy néhányat nélkülözni lehetne. Igen, de ezen oly csekély előny más már említett tekintetekből háttérbe kell hogy szoruljon. Ezen tekintetek döntöttek a bécsi pénzügyminiszteriumnál is, midőn az erdélyi kerületre a maga idejében megpendített, s mások megkísértett egyesítési eszmével az örökös tartományokban végképp felhagyni látszik.

Azt se látom át, hogy az ingatlan államjavakra nézve javaslatba hozott 4 ügyosztálylyal is felállítandó kincstár-hivatalban, a melybe még a lottó, dohány, távirda és posta is bevonatnék, mely egyszerűsítése a hivataloskodásnak éretnek el, midőn ezen testület oly gép lenne, mely rosszszul számított sulya miatt, mindig nehezen mozogna. Vagy tán oly kíváncsú és szükségesnek látszik a hajdani szebeni Thesaurariusnál uralkodott bureaucraticus rendszer, hogy midőn a jelen kolozsvári b.-igazgatóság annak öröklött nyűgéből alig képes kibontakozni, azt most egy új szervezéssel végképp megörökösítsék.

Ha már szervezni akarunk, szervezzünk olyasmint, minek életrevalóságot biztosíthatunk, mi az ügy természetének megfelel, és különféle érdekekkel összeittközésbe nem jő. Legyen az ingatlan államjavakra nézve oly igazgatóság, a hol a szakferfiak nem csupán írásra utalvák, hanem inkább cselekvőleg hathassanak, és a személyes gyakori érintkezésök a külső hivatalokkal teendőik első sorában álljanak, mert csak ezen az úton öröködhetik az igazgatóság biztosan a kezelés folyama felett, így lesz képessé az üzlet, művelés és építkezés különféle ágáiban történt eredmények iránt kívánt megnyugvást magának szerezni, ez a legcélszerűsabb mód a tájékozásra, az illetők véleményeinek kihallgatására, kisebb bajok rögtöni elintézésére, nagyobbaknak pedig sikeresebb megöröslására. Ezen az úton lehet a vélemény és eszmecserét hathatósan rövidíteni, s a sok, gyakran ok nélküli írkálásnak rövidebb mértéket szabni.

Ha ily intézkedések mellett, mind az adminisztráció egyes fokozatánál, mind az alattas hivataloknál meg van még a kellő szak-képzettség, lelkiismeretes eljárás, teljes ügy-szeretet, odaadás és szorgalom, s minden alkalommal ezen kellékekre a főbb súly fektetik, s ezen kívül, tekintve azt, hogy a külső, különösen a kezelést vezető hivatalnokoknak csekély fizetésük mellett sok lelki és testi küzdelemmel párosult munkásságoknak mily csekély elismerése van, ha ily osztály-hivatalnokokra nézve oly bizonyos módszer rendszerezetik, mely által erélyük, szorgalmuk és tevékenységük fokozódjék, p. o. a tiszta haszon egy bizonyos százalékának részesítése által stb., ha végre az állam ott, a hol kell a szükséges beruházásokra módot nyújt, akkor állami bányászatunk kétségen kívül biztosabb jövődönék nézhet szembe.

Hivatalkeresés, megyei hivatalok, megyei hatóság.

(Folytatás.)

Midőn fentebb azt mondtam, hogy a megyékben szakhivatalokat, és pedig úgy és olyanokat kell berendezni, miként s milyenekben magát a miniszterium berendezte. Meg kell itt azt említenem, hogy némely szakokra, melyek már részint természetes szükség szerint, részint századok küzdelme nyomán másképp vannak — s kell hogy legyenek összpontosítva, elég lesz csak is egyes ügyvivőket állítani a megyéken — p. o. az ipar és kereskedés ügyeit vezesse az országos iparkamara. A vidéki iparkamarák és ezen szakok megyei képviselői ezzel érintkezzenek közvetlenül, de kell azért hogy az ipar és kereskedésnek, és ha nem több, legalább egy személyből álló képviselője legyen a megyéken is.

A földművelés ügye vezetésére mindenesetre megyei külön szakhivatal állítandó, mely aztán vagy az országos gazdasági-egylet útján érintkez-nék az illető miniszteriummal, vagy ha az országos gazdasági-egylet nem kívánva, hogy a szervezetbe bevéssék, jövőre is független társulati testület kívánna maradni: akkor a maga útján egyenesen a földművelési miniszteriummal lenne közvetlen hivatalos összeköttetésben.

Az ilyeszerű megyei gazdasági hivatalok által az ugynevezett gazdasági-egyletek feleslegessé válnának, s ezen hivatalokat igen gyakorlati becsletké lehetne tenni.

A vallás és közoktatás ügyei azon hatóságok által intéztetnének, melyek most azt intézni hivatal-vannak; de különösen a népnevelés figyelemmel kísérésére a megyéken is kell lenni egy oktatási-ügyi kivatalnoknak. Ezeknek egyebek között joga és kötelessége lenne a különböző felekezetek egy egyházi és egy világi tagjának társaságában a népnevelés és oktatás minden intézeteit megtekinteni, azok szervezetről, a tantárgyakról s a tudományokbani haladásról tudomást szerezni s mindezeket a kormány és megyei hatóság előtt nyilván-ságban tartani stb. stb.

Egyéb osztályokra, mint megyei belügy, pénzügy, megyei közmunka és közlekedés ügyei, igazságszolgáltatás, honvédelem, teljes megyei hivatali testület szervezendő. Ezen szakok ma is képviselve vannak a megyéken, csak hogy jobbra ész-szekuszálva szabatosság nélkül. Itt kevés a teendő és nem is más, mint a külön szakok szabatos el-választása és az egésznek aztán egy összehangzó egészség alakítása. A főispáni iroda, melynek fő-nőke lenne az első alispán, felfogna és összpotosít-tana minden ügyeket úgy az alól, mint a feljül jö-vőket és aztán szétosztaná, illető helyére juttatná mindeniket. A második alispán vezetné a belügye-keket; a főbíró az igazságlügyet, a megyei mérnök a közmunkát és közlekedés ügyeit, a honvédelmi ügyeket a megyei főkapitány. A szolgabírói hiva-tal — ki mellé egy mozgóbíró is lehetne adni — közvetítene a hivatalok érintkezését az egyesekkel és községekkel, s ama mozgóbíróval együtt ellát-nának apró helyiügyeket; így ő igazán szolgál is lenne, s bíró is lenne. Természetes, hogy a pénz-ügynek is a megyei főpénztárnok vezetése alatt egy szerves egészet kell alkotni.

Választás alá jöjjenek-e ezen hivatalok, vagy a kormány által neveztessenek ki?

Valjuk meg igazán, ne mistifikáljuk magunkat, hogy a felelősség csak úgy lehetséges, ha azok, kik felelőssé, magok választják, nevezik ki azon egyéneket, kik által az ügyek vitelet intézik; de másfelől való az is, hogy maga a központi kormány távolabb van a megyéktől, hogy sem annak hivatalképes egyéneit kellőleg ismerhetné, s így maga is legfeljebb egyoldalú ajánlatok útján nevezhetné ki hivatalnokait; és tovább, a szabadvá-lasztásban akkora biztonságot helyeznek némelyek a kormány túlkapasai ellen, hogy arról lemondani éppen nem hajlandók.

Hogyan járjunk el tehát, hogy a felelősség is lehető legyen, s a megye befolyása is megőriz-tesse?

Részemről azt mondom: adjuk a megyei ha-tóságnak azon jogot, hogy ő kandidáljon, és aztán az ilyenképpen jelöltékből nevezze ki a kormány a szükséges hivatalnokokat. A megye, mint egészen szabad, független erkölcsi testület jobban ismeri, inkább ki tudja választani az alkalmas egyé-neket, kevésbé félrevezethető, mint a távollevő kormány, s több biztonság van abban, hogy a megye kandidáljon, mint a mostani eljárásban, azért hát ajánljon a megye, terjesztszen fel a hivatalokra al-kalmas egyéneket, s az ilyenképpen felterjesztet-tekéből nevezze ki a kormány hivatalnokait. Az eként hivatalban jutott tisztviselő, a hivatalos fe-lelősségen kívül, erkölcsi felelősséggel is el levén kötelezve az öket ajánló megyének ezen erkölcsi érzés erős garancia leend a hivatali önkénykedés.

Vagy azt mondom: a kormány nevezze ki szabadon a szakhivatalok főnökeit, és aztán a megye minden szakfőnök mellé szinte szabadon vá-lasztson három évi időtartamra két-két tanácsost, a többi hivatalokra pedig kandidáljon a megye és nevezzen ki az ajánlottakból a kormány.

Ilyenképpen, úgy hiszem, a megyei hatóság befolyása is meg lenne óva, a kormánynak is le-hetővé tétetnék olyanokat nevezni ki, kikkel a fe-lelősséget elvállalhatna.

A kandidatió mellett — történjék az akár a megye, akár a kormány által — a kandidált szak-képzettségéről s erkölcsi magaviseletéről szóló ok-mányoknak jelen kell lenni. — Ennyit a megyei hivatalokról.

Lásunk most:

Mi lenne a megyei hatóság, kikből alkotnám én azt össze, micsoda jogokat és kötelességeket ruházunk rá?

A megyei hatóság egy független erkölcsi testület összeállítása a megye területén legalább egy év óta megtelepedett legtöbb adót fizetők, a tudomány, a művészet, a munka, ipar és kereskedelem kitérőseiből, és pedig ezek választás nélkül mint olyanok tagjai a megyei hatóságnak, és tovább a községek szabadon választott képviselőiből.

En így gondolkodom: az állam alapítókéje a föld, üzleti tőkéje a tudomány, a munka, minden termő erő és érték. Egyik, mint másik az államban annyira becsületes, a mennyire magát kinyitlatkoztatja; egyiknek, mint másiknak, csak annyi befolyást kell engedni az államügyek vezetésében, a mennyi termő képességet mutat és valójában termel is, s termeléséből az állam szükségét fedezése a kellő részt kiszolgáltatja.

Az ember, vagy fejszám, ha sem ész erejével, sem kéziparával, sem másnemű értékeivel, azonfelül semmit sem termel, mint a mit megemészti, mint állampolgár nem szerepelhet, s csupán annyi joga van, hogy mint erkölcsi lénynek emberi jogai tisztelgetben tartassanak, hogy neki, mint embernek, nyílt és szabad társaság, minden az állam célokra nem ellenkező út és mód, hogy magát kifejthesse, anyagi és szellemi erőt termőké tesse, és ha azzá tette, és ha többet termelt, mint a mennyit elfogyaszt, és így az állam szükségére is juttat termeléséből: igen, akkor megkívánhatja, hogy neki is út nyitassék az államügyek vezetésében, aránylagos termelőképességéhez.

Ezekből világos, hogy az államügyek vezetését sem a természetlen térek tulajdonosaira, sem a csupa emberfejek számára bízni nem lehet, nem lehet, nem szabad; nem azért, mert amazok a helyett, hogy saját homokjaikat termőké tennék, mások nagy munkával termékenyen tett földjeit foglalná el, ezek pedig tudván azt, hogy „Deus omnia numero et pondere fecit“, s érezvén erősen, hogy a csupa fogyasztó numerus pondus nélkül semmit se ér: legelsőbbben is mások vagyonát rabolnák el, hogy súlyt s befolyást biztosítsanak magoknak. És itt az oka, a miért fentebb azt mondtam, hogy az államügyek vezetésében azoknak kell befolyást adni, a kik legtöbbet termelnek, legtöbb adót fizetnek, a kik ész, munka, ipartehetségükkel az általános művelődésre, az államcélok valóra váltására nevezetes befolyást gyakorolnak, és itt az oka, hogy azok, a kik az általános szavazat nádparipáján lovagolnak, előbb-utóbb az Aktión sorsára jutnak. (Vége következik.)

Levelezés.

Alvincz, aug. 16. 1867. — A Gyulafehérvár és Marosportus közti vasút munkálatai alkalmával talált római régiségekről tett közleményembe előfordul azon tétel: „megragadja figyelmünket egy carrarai fehér márványból faragott királyi szék, benne egy férfi alak ülő helyzetben;” megjegyeztem nekem azt, mikint ezen alak nem római imperatort, vagy más főembert ábrázol, hanem magát Jupitert, a mennyiben később kivehetem; s ezt bizonyítja az alak balján nyugvó sas.

Az ásatás folyását nagy mérvben folytatták, közelebbről a következő tárgyak kerültek napvilágra: két ezüst tálcácska gyönyörű faragványokkal és egy aranyozott ezüst fedő — a két előbbi, fájdalom! a munkások által beadatott a gyulafehérvári kőszervetbe, hol talán már fel is olvasztattak.

Kőfaragványok közül a következők: Egy homokból faragott fogadományi oltár a kö homlokzatán, két egymással ellentéte álló lüdfővel s az áldozó medret körítő kerékalakú faragványokkal, egyik oldalán kanta, a másikon kalán alak; míg az előlapon ezen felirat áll: I. O. M. A-TAPETVS-EPIUS. Viszont egy másik durva szürkés márványból következő felirattal: I. O. M. A-TAPETVS-AMETHYSTVS. V. S. L. M. Egyik oldalán kanta, a másikon egy kerek gömbbe lött két nyilvessző, a faragvány homlokzatán egy csoda-lőfő áll; ismét egy más nagyobb szürkés oltár szürkés márványból, de a mely összetörtött s így a rajta levő írat sem kivehető; a téglák közül kisebb-nagyobb alkotásnak, melyeken a felirat olvasható: LEG. XIII. GEM. AVR. COD.

Archeológusok, vagy a dac-római kor építészeti módorával foglalkozók számára nagy szolgálatot tette a kiasott romok megtekintése, a falalapzat mesterséges rakása, a szobák felosztása, a padlázat, mely mozaikalakú rakásba tnik fel, mit azután téglapárral vegyített mésztartalommal öntöttek be sat, feljül elcsikarolva különböző cifra festésekkel borítottak el; de, fájdalom! az ilyen a munkás csákánya alatt csakhamar semmivé lesz, s folytonos ottmúlás szükség, hogy az előtűnő szobák belsőkeretéből, vagy a mozaikszertű padlázat eredetiségéből a szemlélő magának fogalmat szerezhessen.

Továbbá merülnek fel dnyván faragott szék, alaku kövek, vízvezetők, tornác- és más oszlopok, az oszlopokat tartó alapkövekben láthatók az ólom-

mal körül-öntött vaskapcsok, melyek még oly szilárd képesek, hogy azokból seget, vagy egyéb tárgyat készíthetn. A pénzemek között legújabb az „Alexander“ (réz- és ezüst-vegyíték) és „Galba“ (tisztá ezüst) ezen felirattal: „Libertas Publica“, tulsó oldalán: „Galba Imper.“

Bacsilla Elek.

Dézs, aug. 18. 1867. — (Ő Felsége születésnapja Dézsén. Elemi csapás. Egy szomorú jelenet. Országos vásár.) Városunk és vidékünk is megünnepelte ő Felsége születése napját. Ugyanis tegnap este fényes kivilágítást rendezett, melyre az idő megérkezését egy mozsárgyú durrogása hirdette. A város- és megyeháza volt a legszebben kivilágítva. Az első kapuja előtt egy ívalaku diadalkapu volt emelve, s apró, tűndöklő mécsékkal földszintre; fölötté az áltányon egy háromszinű czimer, s cserkoszorú ábrázolva, fölötté koronás czimer, s aláírva: „Éljen koronás királyunk!“ A piacot nagy néptömeg lepte el, hallgatva a kellemes magyar zenét. Éjfélnél egy második ágyudörgésre ismét kioltották a gyertyákat s a nagy zajt néma csend váltotta fel.

Bethlen vidékéről jövők állítása szerint ott, s a besztercei vonalon f. hó 11-kén nagy jég volt. Az eső a szénában, a jég a töröküzében, a szőlőkben s a gyümölcsökben nagy kárt tett.

Folyó hó 12-kén szomorú jelenetnek voltunk tanui. Ócsvai Ferencz, miniszteri tanácsos úr, tartotta búcsuját Gyula községében, Dobokamegyében. Könyvezett a távozó, midőn kilépett az egyszerű lakból, hol annyi boldog, csendes órát töltött kedves családjá körében. Ott volt az egész község lakossága, talán végbúcsút venni azon szilárd jellemű, rendíthetetlen hazafitól, ki kétországyúlésen képviselte a megyét! Mindenki könyezett! A toll gyenge, nem bír azon varázserővel, hogy képes legyen leírni azt, azon végzetlen fájdalmat, melyet a búcsúra összegyűlt rokonok éreztek; őket is csak az vigasztalhatja, hogy a távozó a távolban is — csak hazájának fog élni!...

A városi sátrakat már emelik a f. hó 21-kén történendő országos vásárra. Az időjárás elég kedvező, s így remélhetjük, hogy áruzeznek lesz elég; de, hogy pénz lesz-e, azt bajosan tudjuk megjövendölni!

Dézs, aug. 24. — (Dézs alkotmányos átalakulása után felmerült viszályok.) Tegnap délelőtt esküdtközönségi gyűlés tartatván, több helyi tárgy elintézése után elnök előterjeszti, hogy kormánybiztosul a városi ügyeket illető főispán Torma Károly ő mlga elutasásával igazgató főbíró Gajzágó Salamon nevezetvén ki, még e gyűlésen nevezetes, a várost mélyen érdeklő felsőbb leiratokat és ügyeket fog előterjeszteni, küldetés nevezetvén ki meghívására, éljenzések között csakhamar megjelenvén, elfoglalja az elnöki széket; mikor is Erdély kir. biztos gróf Péchy Manó ő nmlgának egy átiratát olvastatja, melyben tudatja, hogy 40 egyén aláírásával egy fölterjesztés intéztetett hozzá, a Dézs városi választói összeírás, az esküdtközönség és a tisztikar megválasztásainak törvénytelen végrehajtását illetőleg, az egész választás megsemmisítését kérvén, mely dolognak sietőleges és alapos kinyomozására, mint helyettesített kormánybiztos felhatalmaztatik. A vádléval közöltetvén az esküdtközönséggel, azt Dézsi Károly megyei főügyész és esküdtközönségi tag veszi át, azon kijelentéssel, hogy a kérdéses iratot ő fogalmazván, legjobban elolvashatja. S el is olvasta igen jól. Valóban nem tudjuk eléggé elhatározni ezen vádléval szerzőjének következetlenségét, vagy a többséggel megválasztott tisztiek személyei ellen támasztott kiméltelen és becsülettíró kifejezéseit, vagy a szöveg szentélyes, a nemesebb iránynak minden kellekét nélkülöző modorban tartott összeállítását bámuljuk-e inkább, vagy azt, hogy embereket tudott összetoborzani, kik ez iratot aláírják? A választás megsemmisítését Dézsi Károly azért kéri negyven toborzott társával

a) hogy a választók összeírása törvénytelen, mert olyak is beiktattak, kik választójoggal nem bírnak. Hiszen a kormánybiztos Torma Károly elnöklele alatt a 61-beli választott közönségből a választók összeírása megválasztott bizottmányban maga Dézsi Károly is jelen volt, mint megválasztott tag; miért nem tett szét akkor a választásra jogosulatlanokat kitöröltetni, vagy azok ellen a összeírás alkalmával tiltakozó nyilatkozványt adni be. A választóképesség névsora több napon át a szegletekre ki volt függesztve, tehát mind D. K.-nak, mind aláírt társainak elég idejük lett volna a beírt választók ellen tiltakozni s a bizottmányt megadni. Nem tették. — s midőn a választás végbement, hogy kisebbségben maradtak, ezért a választói listát, melyet Dézsi Károly maga is hitelesített, megadni s törvénytelennek nyilatkoztatni, ez csak olyan következetlenség, melyet Dézsi Károly érthet; de ép gondolkozású ember előtt képtelenség. De folytassuk a vádléval gyönyörűséges voltát;

b) azért kívánja az egész választást megsemmisíteni D. K. és többi társa, mert Miller Adolf Szamosújváron egy általa alakított esküdtközönségi névsort nyomtatott, s azt Péchy Imre, akkori főhadnagy, tizedesekkel hordoztatva el s az esküdtköz-

zönség ezen lista szerint alakult, tehát meg kell semmisíteni; mellékelte is a vád igazolására egy ilyen nyomtatott névsort, hogy a királyi biztos ő nmlgát ad evidentiám meggyőzhessen. Törvényt azonban nem idéz, hogy nyomtatott czédulát, hol 50 tagot kell választani, ne lehessen beadni; vagy valamely pártnak ilyest nyomtatni ne lehessen; hiszen a másik párt litografizált névsorral szavazott, s a nyomtatványból is többen húzták ki a neveket s másokat irtak helyükbe, ebben semmi törvénytelenség nincs. Az esküdtközönség választása a legnagyobb renddel meg is történt. A Péchy Imre városi hadnagy ellen felhozott alaptalan ráfogás, mit legeleantsabban maga Dézsi Károly bizonyított be, mert maga is a nyomtatott czédulát nyomán esküdtközönségi tagnak megválasztván, főispán és kormánybiztos Torma Károly kezébe az esküdtközönségi hitet letette. Nem tiltakozott sem a választók, sem a személyek, sem a választás törvénytelensége ellen; sőt dicselkedett, hogy 61-ben az esküdmát ő fogalmazta. És most mégis a választást törvénytelennek tartja s megsemmisíteni kéri. Rísum teneatis amiei!

c) Boszankodásának végre tetőpontja a tanács személyzetének megválasztásában tört ki. Itt bevádolja az egész választójogosultak s így maga Dézsi Károly által is megválasztott kijelölő bizottmányt, mely a tanács hivatalra illetékteleneket jelölt ki. Főhadnagyságra: Mihály Ferencz, volt törvényszéki elnököt, kiről tudták, hogy el nem fogadja (honnán? nyilatkozott-e?). Veres Lászlót, ki Alparéton járásbíróvá választatott, Dézsről kiköltöztött; ezt is tudták, hogy el nem fogadja, 700 forint fizetése lévén. Péchy Imrét, megválasztott megyei szolgabíró, kinek ott több jövedelme van. Pataki Gyulát, ki nyilatkozott, hogy nem kíván kijelölteni (nem tudjuk, hogy ezt írásban kijelentette volna, vagy szóval a kijelölő-bizottmány színe előtt). Miller Adolfot, kit clericusnak, azután honvédek, törvényszéki írnoknak, végre belső szolnoki alispánnak ir le, ki törvényt nem tudhat, nem bírtokos, idegen, s minden képzelhető dehonestatiókkal, egész a becsületsértésig halmoz, kit tehát nem is candidálhattak volna és mégis candidáltak, és meg is választották. Miller évek óta Dézsén lakik, a megyében és Dézsén is bírtokos, oly becsületes ember, ki ellen senki soha sem papaszu, mint provisorius alispán is a megye és a város közbizalmát bírta, a megyében is candidáltatott hivatalokra, de a románok helyadása miatt több érdemessé ő is kimaradt s a polgárság többsége megválasztotta. Idegennek mikor neveztek valaha magyar hazafit, ki a 48-beli dicső eszméért vérént ontotta.

Dadai Elek megválasztott rendőrtanácsos ellen azért kél ki, hogy 61-ben, mint alkotmányosan megválasztott szolgabíró, a provisorium alatt is hivatalban maradván, onnan feladatok folytán: letéttet és elítelt egyén. Holott mindenki tudja, Dadai Elek azért tétett le szolgabírói hivatalából, mert Schmerling kormányérdekeit nem akarta szolgálga előmozdítani, s a bírtokosság jogait az oláhok rablóvágyaitól oltalmazta, őket kihágásaikért szigorúan büntetvén. Ezért feladatott, s Pop Vazul kormányzasi korában hivatalából elmozdított. A miért dicséretet érdemelne, azt Dézsi K. hibául tulajdonítja, s nem tekinti, hogy Dadai Elek legvétebb honvéd-tiszteink egyike volt, ki 36 esztában vívott a hazáért, és tette ki életét. A décsi hazafias nép erre jól emlékszik, s megválasztotta, mint honvédkapitányt, rendőrkapitányt, s hivatalának, bizton hiszik, hogy meg is fog felelni.

Szász Antal gazdasági tanácsost azzal adták fel, hogy cseléd, b. Henter udvari tisztje, tehát törvénytelen a kijelölés és választás. A kijelölő bizottmány csak azt tartotta cselédnek, ki gazdai hatalom alatt áll, egy jószágigazgató, ki maga parancsol függetlenül az alatta való, s tőle fogadott cselédeknek, nem cseléd, de parancsnok. Különben is Szász Antal décsi bírtokos és háztulajdonos polgár és a kijelölő bizottmány aggály nélkül kijelölhette, oly állomásra, gazdasági tanácsos, melyre szakképzettséggel bír. De Dézsi Károly az ökor alatt is bornyut keres és hiszi, hogy megtalálta! Nagy Károly törvényszéki tanácsost azért tün-teti fel törvénytelennek, mert saját kezével választási czédulát irt, melyekben saját neve is le volt jegyezve és melyek közül egy példányt mellékel a vádléval. Ha valaki megkérte Nagy Károlyt, hogy egy czédulát adjon, vagy írjon, s annak akaratát nem kényszerítette, mikor volt ez tilalmas és mi törvénytelenség van benne? ezt csak Dézsi Károly érti. Felhozza továbbá, hogy Miklós József jegyzői választott a kéthíd közül zászlókkal hozta be az embereket, török muzsikával és lovas banderium kíséretében a választásra, azokat leitatva. Hogy nemzeti zászlókkal és ünnepélyesen vonultak be, magyar ember előtt ez a szabad választás megdicsőítése. Tizenkilenc év óta vala nyugözve a nemzet, most örvend, hogy jogait gyakorolhatja és zeneszó mellett és nemzeti lobogók közt megy a választásra, ki nevezi ezt bűnek, Dézsi Károlyt és néhány pajtását kivéve? Egyébiránt a választás minden verekedés, garázdaság, kihágás nélkül ment véghez. Szavaztak 441-en és ebből Miller kapott a főhadnagyságra 379-et. A Miller ellenes párt is szavazott Veress Lászlóra, s a többire, de kisebbségben maradt. És ezért a megválasztottak megsemmisítése ellen álokokat, rágalmakat költünk-e? A kisebbségnek mikor volt joga, a többség vá-

lasztásának jogosultsága ellen keresetet támasztani és ennek megdöntését kérni? Minden embernek szent a becsülete; ha valaki a nép bizalmát nem bírja, azzal reméli-e megnyerni, ha a nép bizalmát bírokat becsületekben és jó hírekben megázolják? A nép nem tűri választottjai becsümlését. Kossuth megmondta volt 48-ban: törpüljön el a minoritás a nemzet nagysága előtt! A nép jelenleg, mint a méhkas, melyet felbojgatnak, zúg, az egész város, izgatott, s várja a kellemetlen zavart végét. Szász Antal, gazdasági tanácsos, beadt lemondását, elég hibásan. Itt nem személy-itt elvkérdés van és elv mellett halálíg meg kell maradni. Bíró Elek segédtanácsos fel sem esküdt, régi hivatalában, az adó mellett kívánt megmaradni. Két hely töres, de nem lehet betölteni, míg a dolog el nem dől, s Miller, a megválasztott főhadnagy hivatalában meg nem erősítették. Éppen most halljuk, hogy a vádlevelet aláírt 40 tag közül neveiket, többnyire mind kihúzták, azt adván okul: nem tudták, mit írnak alá, a vizsgálatra kirendelt kormánybiztos előtt.

K-Vásárhely, aug. 20. 1867. — A tisztújítás városunkban is megtartott a mult hetén.

Szentkatolnai tks. Cseh Ignác úr volt kinevezve kormánybiztosnak. Tartott egy értekezletet s július 22-kén rendes gyűlést, melyben a választat-bizottmány megválasztott s az előmuakálatait bevégezve aug 12-kén kezdődött meg a választás.

Hatszáz választó közül megjelent 295. És főbírónak megválasztott eddigi főbíró Benkő Pál 239 szavazattal. Tanácsosok lettek: Papp András, Nagy Sámuel, Nagy Dániel, Nagy Ezékiás, Szűcs József, Réti József; főjegyző: Varga József; államügyész: Jancsó János; kommunális jegyzője: Szász Dániel honvéd őrnagy; adószedő: Szűcs Dániel; írnokok: Kovács Miklós, Fiser Nándor, Hegyesi Alajos. A választás a legnagyobb renddel folyt le, mi világos jele a polgárság higgadságának, közügyeszeretetének s az alkotmányos élet iránti tisztelgetének. Ezen városban ősi idők óta szokása vált törvény, hogy az összes választó-polgárság választja meg tisztviselőit, nem pedig a képviselőt, s így a képviselők választásával egy időben, időgazdalkodás tekintetéből, megválasztá képviselőit és ebben sem anomáliát, sem törvénytelenséget nem látunk, mit némelyek szeretnének feltalálni, hogy a megerősítés ezáltal késleltessék, vagy éppen a választást megsemmisítsék. Azon községekben, hol a választási jogot a tisztviselők választásánál csak a képviselők gyakorolják; hiszem, hogy anomáliának tűnne fel; de itt, hol a választó-polgárság választási jogát a tisztviselők választásában is maga gyakorolja; hiszik, hogy a kir. biztos ő nmlga és a főkormányzók nem fog törvénytelenséget látni benne, ha szintén azzal fenyegetve volt is ezen választási actus.

Ezen hó 17-kén történt a képviselők föleskötése s a képviselői elnök megválasztása, ki vezeti a város ügyeit mindaddig, míg a tisztviselők, illetőleg főbíró, megerősítették. Elválasztott főbíró Benkő Pál választatott képviselő elnöknek is csaknem összes szavazattal.

Ezen hó 18-kán fényesen ünnepeltetett meg, mint koronás királyunk ő Felségének születési ünnepe legelsőbbben. Tisztviselők, katonaság és nemes czéhek zászlóik alatt vonultak elsőbben a római kath. szentegyházba, honnan a „Te Deum“ után a ref. templomba vonult a nagy közönség. A megelőző estén fényes világítás, tarackzlövések, tűzijáték, zene és harangozás adták tudul a népnek az ünnepet. Az idő is szép volt, kedvezett a koronás király első születési ünnepének.

B. Apór Sándor felsőházi jegyzőt 19-en telték le az altorjai családi sirboltba, örök nyugalomra. Béke hamvaira! Ojtozi.

Bereczk, aug. 19. 1867. — Aug. 14-én már jókor reggel népcsoportok gyűlekezete hirdeté az ő Felsége koronás magyar királyunk által városunknak alkotmányos uton való tisztujtását. Kormánybiztos Székely Gergely úr ő mlga nyitá meg 10 órakor a közgyűlést, hol ő mlga előadván úrból a gyűlés tárgyát, mielőtt az esküdtközönség megválasztásához fogtunk volna; indítványoztatott, hogy a király, a királyné ő Felségeikhez, a főmoltóságú magyar királyi miniszteriumhoz s Deák Ferencz nagy hazánkfiához bálá s tívözölő felirat intéztessék, mely általános tetszéssel s szűnni nem akaró éljenekkel fogadtatott.

A mostan megválasztott esküdtiség, titkos szavazat után, egy községi előljárat választott Gábor Imre úr személyében, addig is, míg a választandó főbíró ő Felségétől meg nem erősítették.

Délután 3 órakor összeült a candidáló s szavazatszedő-bizottmány a főbírói állomás candidatiójára. Gábor Imre, Fejér János, Finta Mózes urak jelöltettek ki. Noha a kedvező esős idő a népet a mezőről hazahajtá, mégis a 368 választó közül 256 választó vett részt. Ezekből Gábor Imre úr 235, Fejér János úr 18, Finta Mózes úr 3 szavazatot nyert; így tehát általános szavazati többséggel Gábor Imre úr, id. községi előljárat, választatott meg főbírónak.

Aug. 15-kén folytatott a tanácsosi állomás betöltése, melyekkel egyszersmind az árvai és törvényszéki ügyek kezelése van összekapcsolva. Id. Farkas Ignác, Finta Mózes, Paskó Antal, Fe-

Jér Károly urak nyerték a szavazat-többséget. Az idő rövidsége s minthogy 16—17 kén az idő kiderült s a mezei gazdaság még a nyakunkon van. Aug. 18-kán i tenitiszletet után folytatott a választás a többi állomások betöltésére.

Politikai tanácsosoknak: Mikó Ferenc és Mátyás Antal urak; politikai jegyzőnek: Magdó Antal úr; törvényszéki jegyzőnek: ifj. Farkas Ignác úr; törvényszéki levéltárnoknak: Fejér Sándor úr; árvai-széki tölőknek: Orbán Mihály úr; államügyésznek: Dimény István úr; rendőrnök: Valány György úr választottak meg.

Városunk öröme az új tisztviselőkben leírhatatlan annál is inkább, minthogy az utasítások értelmében, a vallás és nemzetiségre is tekintet fordított, minden állomásra candidálatot, legalább is egy román ajku polgártársunk, kik velünk együtt a legjobb egyetértésben, megelégedésünkre közreműködtek a tisztújítás nehéz feladatának lehető legjobb lelkiismeret s pontossággal keresztülvitelére, miáltal a bereczki románok az alkotmányra tökéletesen éretteknak bizonyítottak be magokat.

A közörmét tetéze végül a kormánybiztos olgva Székely Gergely úr városunk diszpolgárra választása. Adja az ég, hogy alkotmányos uton megválasztott tisztviselőink hivataloknak s a közörmöknek meg is felelhessenek.

Terméseink meglehetősen, időjárásunk szeles. Megvan minden hivatalnak a rég óhajtott, Erdélyi egyesített Magyarország címere; de mégis egy kétféjű sas nem akar már elrepülni, úgy látszik, hogy még a bécsi reichsrathól várja dicsőséges elmozdítását. G—r.

KÜLFÖLD.

A „France“ a salzburgi találkozásra. A szenatori lap vezércikkét ír a salzburgi találkozásra, s mindezt elején a szövetség híre veszi bönckés alá.

Azt írja a táviró — ugymond — hogy az uralkodók első találkozásuk alkalmával békés nézeteket váltottak, és semmi szövetségi kérdéssről szó sem volt. Kétségtelen, hogy ezt a tudósító egyéni okoskodásból merít. Avagy jelen volt-e a találkozáson, hogy arról ily biztossággal beszél? Aztán egyébként is valószínű-e, hogy a két uralkodó, ki két oly fájdalmas eseményt egyesített Salzburgban, mindezt elején azzal kezdék, hogy a politikába s névszerint a szövetség alkalmosságának fejtegetésébe becsátkozzanak?

A mi pedig az ügytelenség határát jóval túlhaladja, s majdnem a titkos ellenségeséget feltételezti, ez azon tudósítás, mely egész komolysággal azt jelenti, hogy Napoleon császár minden reggel — Beusttal dolgozik. Hogy e tudósítás teljes legyen, oda kellett volna tenni, hogy Ferenc József császár pedig Grammonttal vagy Fleuryvel tanácskozik, szóval, hogy kormányt cseréltek.

Napoleon császár kétségkívül oly fogadtatásban részesíté Beustot, minőt ily kitűnő államférfi érdemel; de a dolgot egészen kivetkezett természetből, ha e találkozásnak kizárólag politikai jelentet tulajdonítanak. És ezt most épp oly buzgó tesz, mint a hogy elébb csak személyes rokonszenvennek helyegzek a találkozást.

A találkozás tulajdonképpen a helyzet kifolyása.

Mennyi mindenféle eseménynek kelle közbejőnnie, hogy egy Habsburg és egy Napoleon együtt egy kis városkában találkozzanak, s közel egy hetet töltsenek együtt szívélyes bensőséggel! Mekkora átalakulásnak kelle közbejőnnie Európában, hogy a két uralkodó egymással barátságosan kezét szorítson!

Vessen csak vissza az olvasó egy pillanatot a második császárság első napjaira.

És itt elmondja, hogy a második császárság megalakulását az európai hatalmak jó szemmel nézték, mert az 1848-ki mozgalmak ellen intézett reakciónak vélték. Azonban a szent szövetség szelleme folytonosan bennük élt, s mindig kész vala Ausztria, Németország és Oroszország Franciaország ellen kezét fogni. Azonban idővel a láncolatnak szemeit egyenként megtördelek. A krimi háboru Oroszországot terelé vissza az európai egyensúly határai közé. Az olaszországi háboru pedig az osztrák uralkomnak vetett véget az olasz félszigeten.

Poroszország ugyesen felhasználta azt, mit Franciaország Olaszországban bevégzetlenül hagyott, hogy a florencei kabinetet Ausztria ellen szövetségessé tegye.

Mindenki tudja, mi lett ennek a vége. A német szövetség szétszaggattott, Ausztria kiküszöbölve az új szövetségből, Poroszország uralmát a Majnag kiterjeszté, s erkölcsi befolyását egészen Münchenig. Az egyensúly ez által változást szenvedett, s míg az eddigi háboruk oedja az vala, hogy az egyensúlyt helyreállítsák, az 1866-diki ellenkezőleg azt megmásta, újból felelevenítvén az erőszak, és erőszakos hódítás korát.

Európa most egy roppant építő műhelyhez hasonlít, melyben az anyagok fel vannak halmozva, s csak az anyagra várnak, mely azokat összefoglalja, a régi Európa omlóban, az új még nincs szervezve.

Természetes tehát, hogy valamennyi hatalom

természetes felel keresi, hogy az erő egyenlőbb felosztásra jusson.

Nem épp oly természetes-e az, hogy Franciaország és Ausztria egymáshoz közelednek érdekeik közösségénél fogva, hogy határt vessenek azon mértékű becsavágnak, mely Európa békéjét fenyegeti? Elenyészett minden, a mi őket Olaszországban és Németországban elkülönözne, csak az maradt meg, a mi egyesíti.

Ez az oka annak, hogy a közönség oly nagy súlyt fektet e találkozásra, s az események elé vágva azt teszi fel, hogy mindjárt elején az első találkozás alkalmával a szövetség kérdése fordult elő.

Nézetünk szerint Franciaország és Ausztria közeledése a béke biztosítása, mert szabállyal Németországon a túlzó becsavágnak, s mert más felől Anglia biztos támaszával zabláit vehet. Keleten a túlzó becsavágnak.

MEXIKÓ. A „Wiener Ztg.“ folyó hó 22-diki száma egy szemtanúnak Miksa császár kivégzetetésére vonatkozó jelentését közli, mely állítása szerint minden tekintetben a borzasztó catastropha hiteles rajzának tekinthető. A jelentés így hangzik:

„Midőn szerdán reggeli 6 órakor az elítéltek a kapucinus zárdából kivetettek, a császár az ajtóban Ortheghoz fordult ezen szavakkal: „Mily gyönyörű égi! Ilyennek óhajtottam halálom napját! Valamennyien feketébe valónak öltözve, s midőn a kocsikba léptek, mindenik mellé egy lelkészült. A kocsik azután 4,000 főnyi fedezettől körülvetve elindultak a Surra de la Campana felé (domb Queretaro közelében), s mintegy 100 lépésnyire állapodtak meg azon helytől, hol a császár május 15-kén megadta magát. Az elítéltek kiszáltak, a császár leverte a port öltönyéről, s nyugodtan, felémelt fővel várta a történendőket. Előhívta a kivégzetésre kirendelt szakaszt, s minden katonának egy unziát ajándékozott, felkérvén őket, hogy mellére cselezzenek. A vezénylő tiszt, egy ifju ember, közeledett a császárhoz, s azon aggodalmát fejezte ki, hogy a császár talán haragot táplál iránta, s ezen érzületől átháva fog meghalni, mi alatt ő szívében rosálja azt, a mit véghezvinni kötelességében áll. „Muchacho (ifju ember) — valaszolá a császár — a katonai teljesítse parancsát. Köszönöm a részvétet, de egyszersmind óhajtom, hogy a kapott parancsoknak megfeleljen.“

A császár erre Miramon és Mejia tábornokokhoz közeledve, szívélyesen megölelte őket ezen szavakkal: „Nem sokára látjuk egymást a más világon!“ Miksa ekkor a két tábornok közt állott s Miramonhoz fordulva mondá: „Tábornok, a vitézt az uralkodók is bámulják, a halál előtt önnök engedem át a tisztelet helyét.“ Mejiahoz így szólt: „Tábornok, a mi a földön meg nem jutalmaztatik, az bizonyára ott fenn az égen nyeri jutalmát.“ A három közt Mejia tanusított legmélyebb levertséget, mert csak kevés perczel előbb látta nejét csecsemőjével karján örültként az utcákon átrohanni.

A császár előlépett és csengő hangon bámulandó nyugodtsággal ezen szavakat intézte a körüllevőkhez: „Mexikóiak! Velem egyenlő rangu és származású férfiak, ha őket az enyémekhez hasonló érzületek lelkesítik, a véget által arra rendeltétek, hogy vagy népeik boldogítói, vagy vértanúk legyenek. Midőn hozzátok jövék, nem voltak elrejtett gondolatim. Eljöttem azon jóakaró mexikóiak által meghívva, kik ma fogadott hazámért feladoztak magukat. E pillanatban, midőn készülök a más világra átköltözni, azon egyetlen vigaszt szízem magammal, hogy annyi jót mivelék, a meny nyi tölem kelt, s hogy szeretett hű tábornokaim nem hagytak el Mexikóiak! Óhajtom, hogy vérem legyen az utolsó, mely kiontatik, és hogy szerencsétlen fogadott hazám felvirágzására szolgáljon!“

A császár visszalépett, égre emelte szemeit s kezével mellére mutatva, nyugodtan várta a halált.

Miramon zsebéből irományt vont ki, hadvezérként végigjártatta szemeit a 4,000 emberen, s azután így szólt:

„Mexikói katonák, hontársak! Mint áruló halálra ítéltetve álltok előttetek. Most, midőn az élet már nem enyim, midőn kevés percet múlva meghalok, elöttetek és az egész világ előtt kijelentem, hogy sohasem voltam honáruló. A rendért küzdöttem, s becsülettel halok meg. Fiaim vannak, de őket sohasem érheti szennyfolt ezen rágalmazó vád miatt. Eljen Mexikó, eljen a császár!“

Az utóbbi szavakat dörgő hangon mondá. A jelenlevők mélyen meg voltak indulva, sokan könyeztek. Queretaróból egy lélek sem jelent meg a kivégzetetésnél, az utcák el voltak hagyatva, a házak zárva. A holttestek bebalmozattak.

Mondják, hogy a császár 50,000 tallért hagyott Miramon fiának és felkérte fivérét, Ferenc József császár ő Felségét, hogy őket, mint saját fiait felneveltesse és sohasem feledkezzék meg, hogy ők egy halálig hűnek bizonyult jóbarát fiai. Mejia törvényes fiát Escobedo gondjaira bízta. Mily lelki furdalás lehet ez Escobedora nézve, kinek Mejia, midőn hatalmában volt, ismételve megkégyelmezett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ma válik el, ki lesz Kolozsvár polgármestere, a Szentkirályi és Wendler közti küzdelem eldöntésére a mai nap tüzetvén ki.

A román irodalmi gyűlés napnap végezte be ez évi működését. Az első napról már szólottunk. A második a napot nagybőrra a bizottságok jelentése, munkálatok felolvasása s a jövő évi költségvetés vette igénybe; az utolsó napon, tegnap a „Gazetta“ szerkesztője által román egyetemre, akár gazdasági egyetetre tett 1000 frtos ajánlat tárgyalatát, az ügy egy-rom-gazd: egyetel javára dőlven el. Ezután bekövetkezett a tisztviselők és bizottmány minden harmadik évben szokásos lemondása, s az új választás. A társulat tisztviselői e szerint ezek lettek: Elnök Popp László, alelnök Hánya János, első titkár Baritü, második titkár Rusu, pénztárnok Stegeariu, könyvtárnok Kristea, ellenőr Popescu. Bizottmányi tagok: Macellariu, Bologa, Dunka, Mán P., Rusu, Mihaly, Popea, Antonelly, dr. Nemés, dr. Stoján, Boy és Roska. A választás után bátorozatba jött egy szaklap megindítása, úgy a Kolozsvár város és a színház igazgatóság irányában köszönetnyilvánítás, mely utóbbi teljesítésével Macellariu és Vasiciu bíztak meg. Végre a közelebbi gyűlés helye Szamosújvárra, ideje jövő évi aug. 25-ére határozatván, az ülés Bologa J. búcsubeszede után elcszlott.

Az ág. ev. egyház főconsistoriuma a megüritt püspöki állomás betöltésén működik, s az egyházak utasítottak, kijelölő szavazataikat szeptember elejéig beküldeni. Az egyházi szervezet 167 dük §. szerint minden önálló egyház tanácsa hármat tűz ki püspöki jelöltnek, s beküldi javaslatát a kerület egyházgyűlésének, hol az összes, a kebl tanács által javaslatba hozott férfiak közül, titkos szavazat által hat választott püspöki jelöltnek. A kerületek összes jelöltjei közül az országos egyházi gyűlés választja jelöltjeit, s ezek közül abszolút szótöbbség által püspököt. Az egyházak javaslat jelölésai most folynak; a helybeli egyházak tiszt. t. Ohlps Frigyes püspöki helyettesét, Hincz György és Fabiny Jánost, a nagy-szebeni egyház Schuller Mihály, Fusz-Károly és Kelp István urakat hozta javaslatban. Az országos egyházi gyűlés s püspök választás szeptember 18-án lesz Szébenben. Vajha a választás urnájából a legjelesebb kerülne ki, a ki felfogva az átalakulás szellemét, a multat a jelen és jövő kérdéseivel kiegyenlíteni kész volna.

A K. Fehérvári püspökségét illetőleg mindig erősebben tartja magát a hír, hogy a Fogarassi helyét helybeli plebánus Lőnhárdt töltené be.

A román irodalmi egylet alapítókéje gyarapítására tegnap rendezett hangverseny fulladást tölté a színházat. A közreműködők mindannyiat zajos taps fogadta és kísért. Vasiciu Isabella és Popp Aurelia kisasszonyok elé, előbbinek zengzetes hangját, utóbbinak szép zongora játékát jutalmazólag számos koszoru repült. A Cialo Lajos román szavalata is nagy hatást idézett elő, s a Trandafir hegedűje is megkapta tapsait. A katonai zenekar kitett magáért. A tisztjövodelem körülbelül 600 frt. Királyi biztos ur, ki egy jegyért 100 frtot adott, végig tanuja volt az előadásnak.

A „Sieb. Blätt.“ arról értesült, hogy illetékes egyéneket hallgattak meg Pesten a felől, hogyan kellene a Királyföldet szervezni; bir szerint a főbb hivatalnokok a főispánok példájára a kormány által nevezetnének ki, s a székek és vidékek, a városi és székebi communityok mellőzésével, a megyék mintájára szervezett bizottmányokat kapnának meg a jelen év folytán.

D. helybeli birtokos szőlőjében egy almafa másodsor virít; meglepő a pirosoló almák között a virágokat szemlélni. Ugyancsak az említett úr házi kertjében második teljes virágzásban áll egy akác és egy borostyán bokr. Ez több helyt is előfordul.

Perczel Mór díszmentjét helybeli szőlőmester Prohászkyndal rendelte meg, s eddig már a megrendelő kezéhez is jutott; a gombkötő munkát rá hasonló helybeli iparos Stwerteczky Adolf készítette.

Bécsből írják: Hivatalos jelentés szerint Ferenc József császár és Erzsébet császárné ő Felségük october első napjaiban érkeznek Párisba. Magán közlemények nyomán értesülünk, hogy az osztrák Felségek már sept. 20-ára érkezének meg a francia udvarnál. Az osztrák Felségek párisi tartózkodása ideje alatt Victor Emanuel király is oda fogna érkezni Napoleon törekedni fog, teljes kibékülést hozni létre Ausztria s Olaszország uralkodói közt, s helyreállítani a legbensőbb baráti viszonyokat a két állam — Ausztria s Olaszország — között.

M. Váshelyről egy botránykötő verekedésről szólott onnani levelezőnk. Most szintén illetékes helyről részletes értesítést kapunk, a melyben említettik, hogy azon vidéki fiatal ember, ki korbácsát vető igénybe, erre bosszantás és sértés által provocalva volt, a mi a ténynek más színezetét kölcsönöz. Méltatlanul sértve, gyalázva s felbosszantva a fiatal hűv ragadhat oly kiűrésre, melyet a biggadt ész nála is visszautasítana. Méltánytalanságnak mondja értesítőnk, hogy a letartóztatás nem egyszersmind a provocalon is történt meg. A most folyó hivatalos kinyomozás mindent ki fog deríteni, s arról lapunknak szintén értesíteni igérik. Mi örömet veszünk fel e megjegyzéseket, s azt óhajtuk, hogy a tényállás nyomán igaz ítélet lehessen hozni.

Zágrábból távirják, hogy Salzburgból oda érkezett hírek szerint az ott tartott minisztertanácsban szönyegre került Horvátország viszonya Magyarországhoz. Gróf Andrassy miniszterelnök megnyugtató közlést tett, a mellett azonban hangsúlyoztatá sz. István koronája területi épségének szükségességét.

Földváry Károly, ezredes, Párisból Pestre érkezett.

Pénzügyöreink — bir szerint — új alakot váltanak; legalább öltöztetik a korszellemhez idomítottak, azaz magyarosítottak.

A moldva-oláhországi kormány az utlevek és átépési jegyek díj melléti láttamozását megszüntette.

A Magyarország és Ausztria közt változott államjogi viszonyok folytán nagy zavarban voltak egyideig a helybeli rendőri hatóságok a tettesek üldözésében, a bökkenő abban rejlett, ha üldözhetik-e őket a határszélén túl. Magyar részről aztán úgy segítettek a bajon, hogy az átszökött üldözése ügyében azonnal érintkezésbe teszik magokat az idegen rendőrihatósággal, s az üldözést együtt folytatják tovább; további határozatig a lajtahatuliaknak is megtehetszék ez eljárás, s így a tolvajok nagy bánatára, már semmi fennakadás sincs.

A marhavész S. Szt. Könyvékn is dühöngvén, e városban vásárok tartása, a szarvasmarhákra nézve, betiltott.

A magyar és erdélyi kegyes tanítórend e hó 22-kén és 23-kán tartá meg évi nagygyűlését. Ezen az elhunyt Purgstaller Kal. József helyére főt. Sombégyi Ferenc bősésszeti tudor, akadémiai tag s egyetemi tanár választott meg egyhangulag rendfőnökül. Kormánysegédéül: Horváth Czirill, Tóth János, Schirckhuber Móricz, Jäger Ágoston, Nagy Márton, Ruth János és Lutter Nándor; kormánytanácsosokul pedig: Dornay István, Szaiff János és Baranyay Zsigmond választottak meg.

A magyar hitelbankra történt aláírások a következőleg szállítatnak le: Tudva van, hogy a kitett három millióra nem kevesebb, mint 162,382,400 frt iratott alá, tehát 54-szer annyi, mi kétségkívül hallatlan nagyszerű eredmény. S ez most úgy osztatik be, hogy 150 részvény után mindenki 1 részvényt kap, s ezenfelül minden 100 után 1-et. Így a tervezett 15,000 db részvény helyett az intézet 15,631 darabot, s a tervezett 3 milliónál 126,200 frtnál többet ad ki. A legközelebbi lefizetés 40 száztólival aug. 24-ke és 30-ka között teljesítendő.

(Necrolog.) Altorjai báró Apór Sándor-né, született Stresow Sarolta, kiskoru gyermekei: Gábor, Irma, Samu, Margit, Sarolta nevében is, legmélyebb fájdalomtól áthatottan jelenti, forrón szeretett férjének, illetőleg édes atyjának, méltóságos altorjai báró Apór Sándor úrnak, es. királyi aranykulcsos, magyar kir. ítélő táblai báró, az országosan egybegyűlt főrendi ház jegyzője, az Osterland nevű szász-óvári természetbúvárlati-társulat levelező, az erdélyi muzeum- és a zalamegyei gazdasági-egyletek alapító, a Szent István- és Szent László-társulatok választmányi tagjának, élte 47-ik, boldogító házasságának 17-dik évében, folyó 1867. esztendei aug. 5 kén reggeli 4 és fél órakor, a rohitschi fürdőben, rögtön beállott tödővérzés folytán bekövetkezett gyászos halálát. A megboldogultnak hideg tetemei helyben beszenteltetvén, az altorjai családi sirboltban fognak eltakarítani, az engesztelő szent miséáldozatok pedig e hó 13-dik napján d. e. 10 órakor a pesti szent Ferenczek templomában, valamint a család erdély- és magyarországi birtokainak r. k. templomaiban fognak megtartatni. Pesten, aug. 9. 1867. Nyugodjék békében!

(Necrolog.) Christoph Adolf, a maga, ugyszintén Botár Ines, márkosfalvi Barabás Dánielné; Botár Dénes — államvasúti hivatalnok Oravicán; testvérgyermeik: Bikfalvi Teréz, férje: városi képviselő és vegyeskereskedő ifj. Sallai István és Bikfalvi Johanna, volt verespataki bányarvos Handschuh Lajos özvegye, egy minden közelebb távolabb levő rokonok nevében fájó szívvel jelenti, hogy jó nője, illetőleg testvér, nevelő Christoph Adolfné, született Botár Antonia, életének 50-dik, házasságuk 30-dik évében 14 napi szenvedés után, szívhartya-lobban, f. hó 27-kén — a Mindenhatóval kibékülve — egy jobb életre szenderült. Legyen béke, nyugalom a kisenvedett porokon!

Igen érdekes hajtóvadászatok szoktak történni évenként a radnai havasokon. Ezek a vadászatok arról is nevezeteseek, hogy majd mindeuiken történik valami hajmeresztő vadászkaland. L. R. e vadászat egyik bajnoka, az idén hajtóvadászatról következő eseményt ír: „A többiek között egy igen öreg medvét hajtottak az ebek, melynek csak távoli látása is képes volt vadászlazt idézni. Oly óvatosan kerülte minden félelem daczára is a vadászokat, hogy biztos lövése nem juthatnak. Így történt, hogy csak szörnyű sebet kapott, mire a medve iszonyu dühbe jött, s neki rontott egyik vadászuunknak. Két lövest hallottunk és egy kétségbeesett emberi hangot. A megtámadott vadász rosul talált. Midőn gyors segély végett a kiáltás felé közeledtünk, már megölelte a medve vadászuunkat. Medve és ember, egyaránt vérbe valának küpölve, midőn puskalövésnyire valánk a helyszíntől már csak nyugést hallánk. A medve még birta magát, s emberével egy mélység felé

küzedett. Lőni lehetetlen volt. Segélyre hasztalan siettünk, alig egy láb hiányzott a mélységtől. Egy pillanat alatt eltűntek szemünk elől a harcosok. Egy iszonyu ordítás jelentette, hogy a medve esett alá. Midőn a helyszínére értünk, úgy is találtuk. Hét öl magasságról zuhantak alá a harcosok. A medve alól esett és azonnal kiadta párját, a vadász pedig eszméletlenül fektült a medve karjai között. Sok fáradságba került míg életre hoztuk a szerencsétlenül, azonban a megkínzott hős életéhez van remény.

— Érdekesnek találjuk olvasóinkkal az elment francia vendégek salzburgi lakosztályát is megismertetni, mit következésképp ír le egy ottani levelező: Barnapiros szőnyeggel borított lépcsőkön eljutott a látogató az első emeletre, mindenekelőtt a carabinier-terembe. E terem igen hosszú és balról Eugenia császárné lakosztályába, jobbról Napoleon császár termébe vezet. A két emeletre szülő terem gyönyörűen van felékesítve. Körülkötül a boltozaton Nagy Sándor életét ábrázoló festmények vannak. A falakról ama gyönyörű velencei gobbelinek függnek alá, melyek az év 12 havát és 4 szakát ábrázolják. A gobbelinek eltekintve, hogy egy milliónyi értéket képviselnek, művészi tekintetben is kiválóak. A teremen végig oly két szőnyeg fut, a minő a lépcsőzetet borítja, azonkívül hat piros selyempamlag van benne elhelyezve. A terem gyakran szolgál éttermül. A leirt terem a lovagterembe vezet. Boltozatának festményei ugyanazon tárgyból merítvők, mely az első terem boltozatát ékesíti s annak folytatását képezik. Piros selyem garnitúrája négy asztal körül van elhelyezve; az ódon német órák három angyal áll, melyek időnkint meg-megszólalnak. A következő terem a nagy étterem; a butorzat fehér, aranyozott és piros damasztal fedve; a kályhát gyönyörűsége aranyozott virágtűzér körveszi, tetején egy pompás arany öblöny áll. Az órá ódon szerkezetű. Az asztalok karrarai márványból készültek, az egyik fülkében egy virágasztal van elhelyezve. A kis fogadó-terembe lépünk, mely már Eugenia császárné lakosztályához tartozik. A fülkében egy óriás márványöblöny áll egy márványoszlopon, a pamlap fölött Rubens három gyönyörű festménye és Raphael madonnája függ, a többi festmények, virág és tájképek, az órá igen meg van aranyozva s divatos szabású, az egyik fülkében egy

másik ódon fali órá áll. A kályha egy hatalmas aranyozott öblöny hord és aranyozott babéragaktól van elfedve. Boisselot et fils de Marseille zongorája ékesíti a terem. A legközelebbi terem a felsőszobák, a császárnéak terme, az egész osztály legpompásabb és legdúsabb helyisége. A falakat piros bársony ékesíti, mely arany környezett körökben tünik fel; Leonardo da Vinci két nagyszerű festménye függ le rajtuk, az egyik Hamannak Eszter általi elítélését, a másik Salamon király a sabai királyné iránti ítéletét ábrázolja. A boltozat Nagy Sándort mutatja, ki előtt a meghódított népek meghajolnak. Az aranyozott márványasztalon több mell-szobor áll, bajorországi I. Lajos királyé, Károly hercege, I. Ferenc császáré. A magas pamlagok egészen aranyozták és piros bársonnyal bevonák. A dűsán aranyozott kályha a boltozatig ér, a kályhaellenző piros bársonyból készült, az ablak mellett egy nagy virágasztal áll. Most Eugenia császárné alvószobájába lépünk. Az ágytakarók és függönyök violaszínű selyemből valók, az ágy renaissance izlést, alacsony, fehér és dűs aranyozású; az ágy mellett egy pamlag s egy alacsony éjjeli szekrény áll, az ágy fölött violaszínű selyem baldachin emelkedik, mely alatt egy egyszerű feszület és egy Mária kép függ; az ágy előtt egy velenőcsei szőnyeg terül el, az ablakfülkében nagy aranyozott piperettükör, a fal mellett nagy öltözőtűkör, a pipereasztalon ezüst tükör áll és a toillethez megkivántató szerek ezüstből. A fésülő-szék támlánya a legfinomabb francia fehér csipkével van bevonva. A fali tükör alatt gyönyörű mozaik képektől fedett asztal áll. A császárné utolsó terme, mely mellett a szolgálattevő személyek lakosztálya van, az írószoba. Kellemes kékszíntű ékesítvénye, kék selyem rips fedi nemcsak a butorokat, hanem a falazatot is; az asztalon órá, hűvös és szépen rendezett írószerek állnak; az asztal alatt egyszerű papíroskosár van. Az íróasztal felett függ a reichstadti herceg arcképe. Visszatérve a carabinier-terembe, jobbra a császár lakosztályába lépünk. Az első terem a császár-terem, mely a Habsburg nemzetségből származó német császárok arcképeit tartalmazza. A császár termeit bécsi szőnyegek fedik, a butorzat piros-fehér damaszt. Az írószobát piros damaszt ékesíti; az íróasztal palisander fából való; egyébiránt semmi különös rajta s mégis mily

érzetek szállják meg az embert Napoleon íróasztala előtt! Csak egy nagy ebédlőtermet kell még megemlítenünk, mely egészen fehér színben tünik fel, egyik részét tükörfalazat képezi. Az ebédlőbe a nagy trónterem keresztül érünk, mely piros-fehér damasztal van ékesítve s a császár életnagyságu képét tartalmazza. A termekben sehol szőnyeg, a padozat fénymáz. A helyiségek egyszerűen és izléssel díszítve.

— **Felszólítás.** Állapotom változta miatt, a kolozsvári ev. ref. főtanoda szegény sorsu ifjainak kenyérrel és kosztal való segélyezésére szolgáló kegyes adományokat jövőre nem kezelhetem. A főtanodai méltóságos elöljáróság bizva a nevelésügyi buzgó pártolónak eddig tapasztalt kegyességében, a részt már eddig több évre ígért, részint ezutánra felajánlandó buza és pénzbeli adományoknak bevételeire, kezelésére s a hirdlapok utján való közzétételére Kócsi Károly főtanodai rendes tanár (lakása b.-farkasutca 53. sz.), a kosztadás eszközzése és rendezésére Jancsó Lajos tanár barátságát bízta meg. A köznevelésnek, mint egyik legsürgősebb nemzeti ügyünknek, buzgó pártolói iránt eddigi kegyességükért újból is hálás köszönetemet nyilvánítván, bátor vagyok a tanodai elöljáróság nevében felszólítani, hogy midőn a szegények, árva és özvegyek jöttéve atyja földjeiket oly dus természettel áldotta meg, emlékezzenek meg most is a jóra törekvő, szülőkölködő tanuló ifjakról, s szíveskedjenek adományukat, vagy azoknak bár egy részét a tanodai év elejére úgy küldeni be, hogy a segélyezést a jövő szeptember hó 2-án megnyitandó tanév első napjaiban el lehessen kezdeni. Kolozsvárt, augusztus hó 26-án 1867. Takács János s. k.

Hivatalos értesítések kivonata.

Kinevezések. A magyar királyi pénzügyminiszter Faragó Jánost, Láng Ferenczet fogalmazó segédeké, Kovács Bélát, Hazay Gyulát, Császár Tituszt, Borosnyai Oskárt és Kéry Gyulát tiszteltbeli fogalmazó segédeké nevezte ki.

Pályázat. Verespatakon a bábai állomásra szeptember 20-ig.

Felhívás. Márton Károly örökösei a sz. keresztúrfalvi egyesülés által felszólítottak, vagy gondnokul részükre kinevezett sz. keresztúrfalvi

Darérghy Mihályval magokat érintkezésbe tenni, vagy más ügyedét vallani.

Czégbejegyzés. Maros-Vásárhelyi kereskedő Duducz János czége bejegyeztetett.

UJ POSTA.

— Az újabb távstúrgönyök érdekesebbjei következőleg hangzanak: Bécs, aug. 26. A mai „Wiener Abdp.” a salzburgi találkozás megnyugtató végbementét odamagyarázza, hogy a két uralkodó találkozás a mindkét oldalról vonzalom, s kölcsönös bizalom jeleit nyíltan előidézte. A találkozás azon világos bizonyítékot nyújt, hogy jelenleg a két birodalom érdekei között különbség nem létezik. Nyilvánvaló, miszerint az összejövetelnek jellege nem lehetett támadólagos, mintán valamely harmadik hatalmasság ellen intézett egyezmény nem jött létre, de ilyen nem is czéloztatott. Ezzel tehát mindannyi lapnak összes hírei meg vannak czáfolva.

— Mennyire törekszik Ausztria császára a békét valódivá, általánossá tenni, bizonyítja a következő közlemény, mely jól értesült körökben szármal: „Beszélk, hogy Ferencz József császár III. Napoleon császárral szemben odanyilatkozott, miként küszöbön álló párisi tartózkodása alkalmával Victor Emanuel királyiály óhajta találkozni, hogy személyesen érintkezvén ez utóbbival, azon időt, melyben Ausztria s Olaszország torzalkodva álltak szemközt, kiengeszteléssel fejezze be!”

— Kolozsmegye alsó-kerületében, Mocson, f. hó 28-kán folyt le a követválasztás. Újra megválasztott Hosszu József 366 szavazattal b. Inczédi Zsigmond 265 szavazata ellenében.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Aug. 27-kén: 5% Metaliques 100 frt 57.70. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt 66.70. Kamat 59.60. 1860. Kölcsön 84.50. Bankrészvény 69.—. Hitelintézeti részvény 200 frt 181.50. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2. kr 125.20. Ezüst 122.50. Cs. királyi arany 5.95.

Augustus 24-én: Földtehermentesi kötvény Magyarországi 70.25. Erdélyi 64.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 11.156.

Hirdetmény.

Az erdélyi kir. országos pénzügy igazgatóság részéről ezennel közzhírre tétetik, hogy az erdélyi pénzügyi legénység száma kiegészítésére alkalmas egyének felvételnek, következő feltételek alatt, és a felvétellel egybekötött előnyök mellett:

- a) a beállónak magyar honpolgársággal kell bírnia;
- b) erős és teljes egészséges testalkatúnak;
- c) nőtlennek, s a mennyiben özvegy, gyermektelennek kell lennie;
- d) életkorára nézve, ne legyen tizenkilencz éven alól és harminczan felül. Azok kik a cs. kir. hadsereg valóságos szolgálatjából a katonai elbocsátó levél elérése után, közvetlen vagy mégis egy év lefolyta előtt, a pénzügyiörsgéhez átlépnek, azon kedvezményt élvezik, hogy a betöltött harminczöt éves korukig vétethetnek fel;
- e) a felveendőnek írni, olvasni, a számvetés alapveit, és a hazai vagy abban rokonos nyelveket, de mindenesetre a magyar nyelvet tudnia kell, kivételesen megengedtetett olvasás, írás, és számadás tudatlanokat, a rendszeresített pénzügyiörsgéi vizgázók létszáma határidőreig felvenni;
- f) a felveendőnek, keresztlevéllel és az esetben ha iskolát járt, az utolsó iskolai bizonyítvánnyal, továbbá az iskolából kilépte óta foglalkozásáról, és végre az azelőtti magaviseletéről bizonyítvánnyal kielégítőleg, magát kell igazolnia;
- g) a katonakötelezett és a pénzügyiörsgéi szolgálatban a sorstól ért egyéneknek egy feltelesen katonamentesség jut részükre, oly formán, hogy azok a pénzügyiörsgéhez elbocsátatnak és hadtestükhez ön akaratjuk ellen, csak akkor fognak behivatni, ha a pénzügyiörsgénél nélkülözhetők lesznek, vagy a kitöltött négy évi szolgálat idejék előtt a pénzügyiörsgéi testületből kilépnek. Azonkívül a katonasághoz besorozott, és a pénzügyiörsgéi szolgálatidejére onnan elbocsátott pénzügyiörsgéi egyének ha szolgálatidejük alatt testileg szolgálat képtelenné lesznek, a többi szabályszerű bánásmódra igényt tartható pénzügyiörsgéi egyénnel hasonló bánásmódban részesülnek.

A pénzügyiörsgéi legénység járandóságai következők:

- aa) bérek a vigyázóknak napi 26 1/2 krajczár, a felvigyázóknak 35 krajczár, a szemlésezőknek (Respijient) 61 1/2 krajczár oszt. értékben, azon kívül
- bb) országos pótlékok és helyi pótpénzek, melyek közül az előbbieket, jelenleg rangkülönbség nélkül napi 22 1/2 krajczárjával mérvék; állandón felvett és feddhetetlenül szolgáló egyéneknek azonkívül még
- cc) érdem pótlékok is adatnak, melyek a szemlésezőknek napi 17 1/2, 15%, és 14 krajczárral, a felvigyázóknak napi 12 1/2, 10 1/2 és 8 1/2 krajczárral, a vigyázóknak végre napi 7, 5 1/2 és 3 krajczárral o. értékben, vannak meghatározva, oly egyéneknek, kik szolgálatjuk által magokat különösen kitüntetik, adathatik a pótpénz kivételesen a magas magyar kir. pénzügyminiszterium által akkor is, ha nincsenek állandón felvéve.
- dd) külön helyi pótpénzt (Kordonszulage) legfőlebb napi 10 1/2 krajczárjával; továbbá a legénység
- ee) ruházati adalékot is élvez, mely jelenleg évi 31 frt 50 kr o. é. van kiszabva kap ezenkívül
- ff) természetbeni szállást butorokkal együtt, vagy ezek hiányában a rendszeresített kárpótlásokat;
- gg) továbbá éjelezési járadékot s még pedig a szemlésezők 56 krajczárt, a felvigyázók 39 krajczárt, és a vigyázók 33 krajczárt o. é. napjára; ha szolgálaton és előrségen kívül, külső szolgálatban kell meghálnia, és
- hh) elfogási jutalékot az elített jövedék áthágásokért befizetett vagyon büntetésekéből: végre
- ii) fogbérti (Taglia) 8 ft 40 kr o. é. az elfogott rablók és katonaszökevényekért.

A pénzügyiörsgéi testületbeni felvétel, rendszeren mint vigyázó, és négy évre történik, a pénzügyiörsgéi hatóság az azon fenntartott jogával, hogy a felvett egyént az első év folyamában a szolgálatból elbocsáthassa.

A négy év eltelté után megtesztünk a felvált szolgálati viszony, és szabadságában áll, úgy a legénység, a pénzügyiörsgéi testületből kilépni, valamint a pénzügyiörsgéi hatóságnak, őt a szolgálatból elbocsátani; de ha ezen esetben a legénység állandón felvételre kívánczik, a pénzügyiörsgéi testületbe, az állandó felvételt megengedtetik azon feltétel alatt, ha a legénység szolgálatja által magát arra érdemessé tette, hogy az ő szolgálatbani megtartása czél szerűnek mutatkozik; az állandó felvétele esetében a legénység részre azon általános kedvezmények jutnak, melyekhez a vélelesen alkalmazott államszolgának igénye van.

Katonai altisztek, kik tökéletesen alkalmasok és egy egész hadszegődést dicsegettel kiszolgálták, a pénzügyiörsgéi hatóság vethetnek fel, de ezek tartoznak legfőlebb egy év alatt a megrendelt vizgát letenni.

A jövedéki szolgálatbani és az irodaknai állomások betöltése alkalmával különös tekintet fog vétetni a pénzügyiörsgénél tett szolgálatok, egyébiránt a pénzügyiörsgénél alkalmazottaknak már ezen testületben is elegendő kilátások lesz az előmenetelre.

A felvétel a szebeni, brassói, kolozsvári, besztarcei, m. vásárhelyi és szászvárosi k. pénzügyiörsgéi legénység, továbbá a hátszegi, kézi-vásárhelyi, gy.-szent-miklósi pénzügyiörsgéi osztályparancsnokságoknál történik, a hol a kérelmezőknek magukat jelenteniük kell.

N.-Szeben, augusztus 9-én 1867.

Az erdélyi kir. országos pénzügyigazgatóságtól.

JANKÓ VINCZE gépgyárában

Kolozsvárt kaphatók:

Hordozható Borsajtók	85 forintért
Vidats-féle szelelő és tisztító Rosták	63
Törökbuza Fejtőgépek	45 és 85
Amerikai mintájú Szecsavágók	90
Angol	55
Vidats	14, 16, 18, 20
Eketaligák	10
Vas-ekékhez Szántóvasak	1 1/2, 1 1/2, 1 1/2
Kettős boronák farámában vasfogakkal	28
Tányéras Hengerek	100
Hatos Malom-korongok	8 1/2

A gyárba beszállított gépek javítása készséggel elfogadtatik.

A „VIKTORIA” biztosító társaság Kolozsvárti, melynek

Elnöke: Bátor JOSIKA LAJOS,
Alelnöke: Hintz György,
Igazgatói: Dózsa Dániel, Kóváry László, Wagner Frigyes,
Vezérigazgatója: Gálóczy Károly,
Vezérigazgatói: Pesten, S. A. Ujhelyen, Bécsben, Brunnben, Prágában, Ezek alatt pedig az ország és birodalom minden nevezetesebb helyein fő- és aligazgatói vannak

Tűz ellen mindenféle biztosításokat elvállal.

Biztosíthatók pedig tűzkár ellen:

mindenféle lakház, gazdasági épület, kastély, templom, torony, a harangok, gyárak, műhelyek, azok szerelvényei, butorok, árucikkek, raktárakban foglalt készletek, iparos nyert anyagok, és kész készítmények, gazdasági termények, szálak és szemes gabona, takarmány, baromállomány sat.

A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egyszerűen több évre kötött biztosításnál különös kedvezmények engedtetnek, a károkgazságságosan és gyorsan fizettetnek.

Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynőkséggel szívesen szolgál.

A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozsvárti.

(189) Gyógyszerész Bergmann szab. foggyapottja kitüntetésének egy újabb bizonyítványát álljon itt a következő

Bizonyítvány:

A gyógyszerész Bergmann által Párisban feltalált szab. foggyapott engem a leirt használati mód pontos követése által

igen nagy fogfájdalomtól mentett meg, úgy hogy ezen kitünt. szert minden szenvedőnek a legmelegebben ajánlom.

Zürich, ALEXANDER LOUIS, kereskedő.

Egy tok ára 30, 50 kr.

Kolozsvárra nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerésznél.

(284) (1-3)

Bérbe adas.

A csizmadia-czéh belső-középutca 500 szám alatti felső emeletes háza bérbe kiadó. Értekezni lehet külmónosforutzában 167 szám alatt

MAMITZA JÁNOSNÁL.

(283) (1-3)

Hirdetés.

Küküllőmegyében Mikesfalván, egy minden szükséges épületekkel jól ellátott birtok, vendéglőjével s minden javadalmával, a jövő 1868-ik évi Szentgyörgy napon kezdődő hat évre haszonbérbe, s esetleg, örök áron is eladandó. Értekezhetni Mikesfalván

PALLOS ISTVÁN, tulajdonossal.

(285) (1-3)

Hirdetés.

Alsófehérmegyében Buzdon, a legjobb minőségű szántókkal, kaszálókkal, szőlőkkel ellátott birtok, nagy kiterjedésű belső telekkel, de rongált épületekkel, koresomai s egyéb minden javadalmával, szabad kézből örök áron eladó. Értekezhetni Mikesfalván

PALLOS ISTVÁN, tulajdonossal.

VAS KERTI BUTOROK

összerakhatók, legújabb divat szerint. 1 frt 90 kr egy elegans, divatos, összerakható vas kerti szék. 7 frt egy elegans vas kerti pad; ezeken kívül asztalok, karszék, és mindenféle kerti bútort találhatók a legújabb árakon BRÜLL ANTAL vasbutor-gyárában. Bécs, Alsergrund, Hahngasse, Nro. 6. Raktár: Kolowetring Nro. 10. Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.